

Arguments Contra la Retallada del 5% en les Retribucions del Personal Investigador no Doctor i del Personal Investigador No Permanent amb Remuneració Regulada

Data: 20/07/2011

1 Arguments de caire jurídic

1.1 Respecte el Real Decreto-Ley 8/2010 (RD-L Estatal)

1.2 Respecte el Decret-Llei 3/2010 (D-L Generalitat)

1.3 Respecte de les Obligacions de les Entitats Col·laboradores en els Programes d'Ajuts dependents de Subvencions Públiques

2 Arguments de caire econòmic

2.1 Respecte del Personal Investigador no Doctor

2.2 Respecte les universitats

3 Arguments relacionats amb la competitivitat i qualitat de la recerca

3.1 Respecte de la competitivitat de les Universitats Públiques Catalanes

3.2 Respecte la qualitat de la recerca

4 Acords

4.1 Universitat Autònoma de Barcelona

Referències

1 Arguments de caire jurídic

1.1 Respecte el Real Decreto-Ley 8/2010 (RD-L Estatal)

1

- 1.1.1 El RD-L Estatal no afecta a les partides pressupostàries de les que depenen els programes d'ajuts predoctorals. Així ho reconeixen les Notes Informatives (NI) emeses tant pel Ministeri d'Educació (ME)² com pel Ministeri de Ciència i Innovació (MICINN)³.
- 1.1.2 En tant que el RD-L Estatal culmina en la retallada del patrimoni de determinats ciutadans, és una norma de política fiscal. Per tant, per la seva execució és d'aplicació el que disposa la Ley 58/2003, General Tributaria (LGT)⁴. La LGT estableix en el Punt 3 del seu Article 12, el següent:

En el ámbito de las competencias del Estado, la facultad de dictar disposiciones interpretativas o aclaratorias de las leyes y demás normas en materia tributaria corresponde de forma exclusiva al Ministro de Hacienda.

Per tant:

- a. El ME i el MICINN no són competents per dictar interpretacions del RD-L Estatal.
 - b. L'emissió d'una NI és un acte administratiu de naturalesa diferent al de l'emissió d'una Disposició Interpretativa (DI) o Aclaridora (DA). Per tant una NI no consisteix un mitjà vàlid per establir interpretacions o aclaracions del RD-L Estatal.
 - c. En conseqüència les NI del ME i del MICINN no tenen cap tipus de validesa jurídica i no son vinculants pels Organismes Públics d'Investigació (OPI).
- 1.1.3 La jurisprudència creada per diverses sentències del Tribunal Supremo estableix que les normes fiscals han de ser aplicades de forma "restrictiva" en aplicació del principi jurídic *in dubio contra fiscum*. D'acord amb aquesta jurisprudència, donat que qualsevol norma fiscal és limitativa del dret constitucional de propietat, han de ser interpretades de forma "restrictiva", es a dir, en contra del Estat i a favor del contribuent. Una interpretació "restrictiva" consisteix en limitar el significat i abast de les paraules per aconseguir que la norma produeixi el menor efecte.

Per tant:

- a. Cap DI o DA del RD-L Estatal no pot instruir a la retallada de la massa salarial del personal investigador no doctor, donat que el RD-L Estatal no ho contempla.
- b. Les NI del ME i del MICINN pretenen expandir l'abast del que disposa el RD-L

Estat. En conseqüència aquestes NI, a banda d'estar desproveïdes de validesa jurídica, estableixen una interpretació "extensiva" (no-restrictiva) de la norma, en flagrant contradicció amb la jurisprudència creada pel Tribunal Supremo.

- c. D'acord amb la jurisprudència esmentada, el RD-L Estatal ha de ser interpretat de forma "restrictiva". Les NI del ME i del MICINN, en establir una interpretació "extensiva", pretenen modificar el sentit d'aplicabilitat del RD-L Estatal. D'aquesta manera les NI violen el principi de jerarquia normativa garantit per l'article 9.3 de la Constitució.

1.1.4 La LGT estableix en el Paràgraf Final del seu Article 12, el següent:

Las disposiciones interpretativas o aclaratorias serán de obligado cumplimiento para todos los órganos de la Administración tributaria y se publicarán en el boletín oficial que corresponda.

- a. Sense perjudici pel que fa a l'adequació dels documents interpretatius a la jurisprudència existent, no existeix cap DI o DA que instrueixi als OPI a la retallada de la massa salarial del personal investigador no doctor, que hagi estat publicat en algun Butlletí Oficial.
- b. En conseqüència no existeix cap norma amb validesa jurídica que obligui als OPI a aplicar la reducció de la massa salarial del personal investigador no doctor.

1.2 Respecte el Decret-Llei 3/2010 (D-L Generalitat)⁵

1.2.1 Al preàmbul s'especifica que l'objecte del D-L Generalitat és la modificació de la Llei 25/2009 de Pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2010⁶. L'aplicació del D-L Generalitat es limita a l'àmbit de les competències pressupostàries de la Generalitat de Catalunya. Per tant:

- a. El que disposa el D-L Generalitat només podria ser aplicable als programes d'ajuts al personal investigador no doctor que depenen exclusivament de partides contemplades als pressupostos de la Generalitat de Catalunya (programa FI).
- b. De totes maneres, el que disposa el D-L Generalitat no afecta a aquests programes d'ajuts.

1.2.2 El D-L Generalitat contempla un augment del 0,3% en les retribucions del personal laboral per als mesos de Gener a Maig de 2010⁵. El personal investigador no doctor, però, no ha experimentat aquest augment en la seva massa salarial durant el període esmentat.

En conseqüència, l'execució de la retallada de la massa salarial del personal investigador no doctor a partir del mes de Maig de 2010, en funció del D-L Generalitat, suposaria una aplicació parcial i arbitrària de la llei.

- 1.2.3 El D-L Generalitat contempla una disminució del 5% en la massa salarial total⁵. En diversos OPI aquesta disminució s'ha aplicat de manera progressiva en funció dels ingressos de cada sector. La següent taula mostra l'exemple del Barcelona Supercomputing Center:

Salari mensual	de	a	reducció percentual	percentatge de treballadors afectats
De, o superior	4000 €		7%	13,4%
Entre	3999 €	3000 €	6%	9,1%
Entre	2999 €	2100 €	5%	28,7%
Entre	2099 €	1600 €	3,5%	34,1%
De menys	1600 €		2%	14,6%

- 1.2.4 Les últimes convocatòries Juan de la Cierva i Ramón y Cajal ja contemplen una retribució mensual un 5% inferior a anys anteriors. Què passarà quan aquests nous investigadors s'incorporin als OPI? Se'ls disminuirà dues vegades el salari?

1.3 Respecte de les Obligacions de les Entitats Col·laboradores en els Programes d'Ajuts dependents de Subvencions Públiques

- 1.3.1 Les convocatòries dels programes d'ajuts al personal investigador no doctor estan subjectes al que disposa la Ley 38/2003, General de Subvenciones (LGS)⁷. La LGS, en l'Apartat a) del Punt 1 del seu Article 15, estableix com a Obligacions de l'Entitat Col·laboradora el següent:

“Entregar a los beneficiarios los fondos recibidos de acuerdo con los criterios establecidos en las bases reguladoras de la subvención y en el convenio suscrito con la entidad concedente.”

- 1.3.2 No existeix cap norma amb validesa jurídica que obligui als OPI a aplicar la retallada de la massa salarial al personal investigador no doctor.
- 1.3.3 L'aplicació de la retallada de la massa salarial al personal investigador no doctor suposa l'incompliment de les convocatòries dels programes d'ajuts al personal investigador no doctor, al no abonar-se íntegrament les retribucions estipulades en aquestes convocatòries.

- 1.3.4 En conclusió, els OPI (Universitats i Centres de Recerca), en tant que Entitats Col·laboradores dels programes d'ajuts al personal investigador no doctor, que actualment apliquen la retallada de la massa salarial del personal investigador no doctor es troben incomplint la LGS.

2 Arguments de caire econòmic

2.1 Respecte del Personal Investigador no Doctor

- 2.1.1 El personal investigador no doctor és un dels col·lectius més precaritzats de la comunitat universitària i el que ha d'assumir les condicions més precàries en el si del Personal Docent i Investigador (PDI) degut, entre d'altres causes, a:
- El salari promig del personal investigador no doctor es troba al voltant dels 1100€ bruts mensuals.
 - La temporalitat de les seves figures de finançament que porta associada, indefectiblement, una perspectiva de futur laboral incert.
 - La inexistència de mecanismes de compensació davant de la pujada del cost de vida. En la majoria dels ajuts al personal investigador no doctor, les retribucions en fase de contracte es troben congelades en el millor dels casos des del 2008:

Any	FPU (beca/contracte)	FPI (beca/contracte)	FI (beca/contracte)
2010	1142 € / 1173 €	1142 € / 1173 €	1200 € (contracte)
2009	1142 € / 1173 €	1142 € / 1173 €	1200 € (contracte)
2008	1142 € / 1173 €	1142 € / 1173 €	1150 € / 1150 €
2007	1142 € / 1173 €	1120 € / 1150 €	1050 € / 1173 €
2006	1120 € / 1150 €	1100 € / 1100 €	918 € / 1133 €
2005	1100 € (només beca)	1100 € (només beca)	

- El personal investigador no doctor, a pesar de desenvolupar una activitat laboral essencial per qualsevol Universitat, és l'únic col·lectiu de treballadors que han de pagar per poder desenvolupar la seva activitat, en forma de Matrícula de Seguiment de la Tesi i d'altres taxes establertes *ad hoc*. A més aquest curs aquestes taxes han experimentat un increment desproporcionat (del 280% en el cas de la Matrícula de Seguiment de la Tesi)
- 2.1.2 Tenint en compte només aquests factors, la "contribució" del personal investigador no doctor a la reducció del dèficit, en la forma de la pèrdua retributiva experimentada els

darrers anys, es pot xifrar al voltant del 10%. L'aplicació de la retallada de la massa salarial al personal investigador no doctor no fa més que sobrepenalitzar un dels col·lectius més precaritzats de la comunitat universitària, que han perdut l'últim curs entre un i mig i dos mesos de salari.

2.2 Respecte les universitats

- 2.2.1 L'aplicació de la retallada de la massa salarial del personal investigador no doctor no beneficia en cap sentit a les Universitats, donat que aquestes han de tornar l'import retingut a les Entitats Finançadores. Al contrari, l'aplicació de la retallada genera un conflicte i pèrdua de confiança del personal investigador no doctor en els equips de govern de les Universitats.
- 2.2.2 El personal investigador no doctor creiem que els equips de govern de les Universitats no haurien de ser còmplices de les Administracions en el seu atac als drets dels treballadors de la comunitat universitària, sobretot dels més precaris. Per tant, pensem que haurien de demanar responsabilitats davant de situacions com les que ha viscut el MICINN el 2010. Aquest Ministeri va retallar la inversió en Investigació Pública en 635M€ per poder incrementar les previsions per préstecs al sector privat. L'oferta de préstecs només es va satisfer, però, en un 60%. Això ha portat a que el MICINN hagi deixat sense gastar un 25% del seu pressupost per al 2010.

3 Arguments relacionats amb la competitivitat i qualitat de la recerca

3.1 Respecte de la competitivitat de les Universitats Públiques Catalanes

- 3.1.1 L'aplicació de la retallada en la massa salarial del personal investigador no doctor no ha estat un fet unànim a tots els OPI:
 - a. Algunes universitats com la Universidad de Murcia, la Universidad Politécnica de Cartagena o la Universidad Complutense de Madrid van decidir, pocs mesos després d'implantar-la, anular l'aplicació de la retallada i retornar l'import retingut al personal investigador no doctor.
 - b. Els Centres de Recerca Catalans (CERCA) van arribar a un acord amb l'anterior conseller Huguet de que no aplicarien la retallada amb l'argument de que aquesta retallada els hi suposaria una pèrdua de competitivitat.
 - c. Per acord de 7 de març de 2011 de la Conferència de Rectores de las

Universidades Públicas de Madrid (CRUMA), les universitats públiques madrilenyes han decidit deixar d'aplicar la retallada de la massa salarial als beneficiaris dels programes FPI i FPU a partir del mes de març de 2011, i retornar-los l'import retingut entre maig de 2010 i febrer de 2011.

- 3.1.2 Molts programes d'ajuts al personal investigador no doctor es regeixen per convocatòries generals a nivell estatal o català, independents del centre d'adscripció. El fet de que l'aplicació de la retallada no hagi estat unànim, dóna lloc a la possibilitat de que els beneficiaris d'un mateix programa es vegin afectats o no per la retallada. Aquesta situació ha generat un greuge comparatiu en funció del centre d'adscripció del beneficiari, que probablement tindrà serioses conseqüències sobre la competitivitat i la capacitat de captació de talent dels OPI que han acceptat aplicar la retallada, entre d'altres:
- a. Es podria produir un efecte selectiu cap als OPI que no han aplicat la retallada, per part dels candidats a les properes convocatòries dels programes d'ajuts al personal investigador no doctor amb millor currículum; amb la conseqüent disminució de la ratio de beneficiaris adscrits a OPIs que han decidit aplicar la retallada. En el cas de les universitats públiques catalanes, el risc de veure disminuïda la proporció de beneficiaris d'aquets programes adscrits als seus instituts i centres de recerca ha esdevingut més factible, una vegada les universitats públiques madrilenyes (que a nivell estatal són les úniques que per recursos i nivell de recerca poden competir amb el sistema universitari de recerca català) han decidit deixar d'aplicar la retallada.
 - b. Les convocatòries d'alguns programes d'ajuts al personal investigador no doctor contempnen mecanismes que permeten el canvi de centre d'adscripció.

3.2 Respecte la qualitat de la recerca

- 3.2.1 Fins ara, les universitats públiques catalanes s'han caracteritzat per desenvolupar una recerca científica d'alt nivell i per oferir una docència d'elevada qualitat. Aquestes activitats laborals han permès que algunes d'elles hagin pogut aconseguir la qualificació de "Campus d'Excel·lència Internacional".
- 3.2.2 El personal investigador no doctor és el responsable de l'execució de la major part de la recerca i d'una part considerable de la docència que es porta a terme a les universitats públiques catalanes.
- 3.2.3 Davant de les condicions d'extrema precarietat econòmica i les nul·les perspectives laborals (que aboquen inexorablement a l'emigració) que pateix el personal investigador no doctor, els únics incentius que porten a aquest col·lectiu a mantenir la seva activitat investigadora i docent d'acord amb els criteris de màxima excel·lència són l'interès per la recerca científica d'alt nivell i l'afany de superació personal.

- 3.2.4 En el darrer any, el personal investigador no doctor ha vist com esdevenia objectiu d'atacs per part de les autoritats universitàries i de l'administració en forma d'una retenció salarial il·legal i de l'increment desproporcionat d'unes taxes que el col·lectiu només veu com uns impostos addicionals que ha d'abonar per poder desenvolupar la seva activitat laboral. Aquests atacs tenen dues conseqüències principals en el personal investigador no doctor:
- a. Dinamitar les seves limitades fonts de motivació, fet que porta a molts membres del col·lectiu a qüestionar-se sobre la conveniència de continuar dedicant un nivell d'esforç tan elevat per mantenir la qualitat en la seva activitat laboral. En alguns casos porta, fins i tot, a plantejar-se abandonar la carrera investigadora.

4 Acords

4.1 Universitat Autònoma de Barcelona

4.1.1 A la sessió de Claustre de la Universitat Autònoma de Barcelona del 16 de desembre de 2010 es va adoptar el següent acord:

El claustre insta l'equip de govern per tal que, si escau, adopti els acords pertinents i, un cop confirmada l'adequació jurídica de la proposta, insti els òrgans i entitats competents a deixar sense efecte la reducció del 5% del sou del personal investigador en formació, de tal manera que l'import percebut en concepte de nòmina torni a ser el de maig de 2010 i que es reintegri amb efectes retroactius la quantitat corresponent des del mes de juny de 2010.

Referències

1. Real Decreto-ley 8/2010, de 20 de mayo, por el que se adoptan medidas extraordinarias para la reducción del déficit público (BOE número 126, página 45070, 24.4.2010).
2. Nota informativa sobre la aplicación del Real Decreto-ley 8/2010, de 20 de mayo, por el que se adoptan medidas extraordinarias para la reducción del déficit público y sus efectos en las subvenciones del Ministerio de Educación concedidas al amparo de las convocatorias incluidas en el Plan Nacional I+D+i (Ministerio de Educación, Dirección General de Política Universitaria).
3. Nota informativa en relación con la aplicación del Real Decreto-ley 8/2010, de 20 de mayo, por el que se adoptan medidas extraordinarias para la reducción del déficit público y sus efectos en las ayudas para la contratación de personal investigador (Ministerio de Ciencia e Innovación, Dirección General de Investigación y Gestión del Plan Nacional I+D+i).
4. Ley 58/2003, de 17 de diciembre, General Tributaria (BOE número 302, página 44987,

18.12.2003).

5. Decret 3/2010, de 29 de maig, de mesures urgents de contenció de la despesa i en matèria fiscal per a la reducció del dèficit públic (DOGC número 5639, 31.5.2010).
6. Llei 25/2009, de 23 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2010 (DOGC número 5537, 31.12.2009).
7. Ley 38/2003, de 17 de noviembre, General de Subvenciones (BOE número 276, página 40505, 18.11.2003).